

An aerial photograph of a winding river flowing through a vast wetland landscape. The river is surrounded by dense, low-lying vegetation in shades of green and brown. In the foreground, a small bridge crosses the river. The background shows a flat horizon under a bright, golden sunset sky. The overall scene is serene and natural.

**PARK NARODOWY DOLINY DOLNEJ ODRY
MARKA TURYSTYCZNA REGIONU**

**IMPULS DLA ROZWOJU ZIELONEJ TURYSTYKI,
ZRÓWNOWAŻONEJ REKREACJI I EDUKACJI**

KLUCZOWE ZAŁOŻENIE – WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ENDOGENICZNEGO – UZYSKANIE PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ

Infrastruktura turystyczna i edukacyjna powinna w maksymalnym stopniu wykorzystywać **potencjał endogeniczny** Międzyodrza (historyczny i współczesny), m.in. wynikający z tradycji zrównoważonego połowu ryb i ochrony ichtiofauny, użytkowania rolniczego, ale również działalności lokalnych artystów (muzyków, fotografików) oraz rolników (wytwórcy lokalnych produktów).

W ten sposób istnieje możliwość **stworzenia unikatowej w skali kraju, a nawet Europy oferty turystycznej.**

**CEL – ZRÓWNOWAŻONA
TURYSTYKA PRZYRODNICZA –
MAKSYMALIZACJA KORZYŚCI DLA
SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH**

Infrastruktura turystyczna powinna stymulować **rozwój zrównoważonej turystyki przyrodniczej** (ornitologicznej, kajakowej, edukacyjnej).

Taki model zagwarantuje ochronę ekosystemów Międzyodrza, a jednocześnie może przynieść **największe korzyści lokalnym społecznościom.**

Park narodowy udostępnia przestrzeń i tworzy warunki dla rozwoju turystyki – **oferta turystyczna domeną lokalnych firm, mieszkańców oraz samorządu.**

**KLUCZ DO SUKCESU – INTEGRACJA SYSTEMÓW
NA TERENIE PARKU NARODOWEGO ORAZ
POZA PARKIEM NARODOWYM –
STYMULOWANIE DŁUŻSZEGO POBYTU**

Planowanie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej powinno mieć **charakter zintegrowany**.

Powinna powstać spójna, kompleksowa koncepcja obejmująca **obszar projektowanego parku narodowego**, ale również **obszary wskazane przez gminy poza parkiem narodowym**.

Infrastruktura turystyczna powinna tworzyć **sieć pętli** o różnej długości i stopniu trudności, dających możliwość rozpoczęcia i zakończenia aktywności w tym samym punkcie.

Infrastruktura turystyczna i edukacyjna powinna **stymulować dłuższy pobyt** (co najmniej 5-7 dni) w gminach, w różnych okresach roku, poprzez dostarczenie zróżnicowanych atrakcji.

Fot. P. Piznal

SZANSE:

- wypożyczalnie kajaków i łodzi
- nabrzeża dla łodzi i białej floty
- trasy rowerowe przebiegające przez gminy
- punkty i platformy widokowe
- najwyższy na świecie obiekt do skoków
- Kanał Gartz – Marwice dostępny dla ruchu małych statków

WYZWANIA:

- nieoznakowane kanały i starorzecza
- niedostępne wały
- obecnie dostępność obszaru możliwa jest jedynie za pomocą kajaka lub łodzi
- brak systemu oznakowanych pętli rowerowych, pieszych i kajakowych
- brak wyróżniających się w skali kraju punktów przyciągających turystów

Dziewoklicz

252 m – komin byłego Wiskordu

Przystań Siadło Dolne

Platforma widokowa Widuchowa

**KLUCZOWE ZAŁOŻENIE –
PORÓWNYWALNE
KORZYŚCI DLA
WSZYSTKICH GMIN**

**W każdej gminie
powinien powstać obiekt
edukacyjno-informacyjny
parku narodowego o
zróżnicowanej,
nowoczesnej i
jednocześnie unikatowej
w skali kraju ofercie –
koncepcja czterech bram
do parku narodowego.**

CZTERY BRAMY DO PARKU NARODOWEGO

Centrum AUDIO-EKO-EDUKACJI, np.:

- a. interaktywna ekspozycja umożliwiające podróż w fascynujący świat dźwięków przyrody, poznanie głosów zwierząt oraz dźwięków natury
- b. oferta warsztatów z podsluchiwania natury realizowanych przez lokalnych artystów.

CZTERY BRAMY DO PARKU NARODOWEGO

Centrum WIDEO-EKO-EDUKACJI, np.:

- a. sala projekcyjna 180° umożliwiająca wirtualną podróż po Międzyodrze o różnych porach roku dnia i nocy
- b. oferta warsztatów z fotografowania i filmowania przyrody.

CZTERY BRAMY DO PARKU NARODOWEGO

Interaktywne muzeum współistnienia człowieka i przyrody w Międzyodrzu, np.:

- a. prezentacja historii Międzyodrza (wirtualna podróż w czasie)
- b. interaktywna ekspozycja różnych podejść do ochrony i zrównoważonego użytkowania obszarów cennych przyrodniczo
- c. ekspozycja dotycząca zrównoważonego rybactwa i wędkarstwa
- d. oferta warsztatów czynnej ochrony przyrody i zrównoważonego użytkowania obszarów cennych przyrodniczo.

CZTERY BRAMY DO PARKU NARODOWEGO

**Centrum
bioróżnorodności w
otwartej przestrzeni np.:**

- a. ścieżki edukacyjne,
- b. ogród sensoryczny,
- c. tablice dydaktyczne dotyczące rozpoznawania gatunków występujących w parku,
- d. przestrzeń do prowadzenia zielonych lekcji,
- e. poletka eksperymentalne pokazujące różne metody czynnej ochrony przyrody, np. brak gospodarowania, koszenie, różne formy wypasu.

WYKORZYSTANIE LOKALNEGO POTENCJAŁU

WYKORZYSTANIE DOBRYCH PRAKTYK
Z INNYCH REGIONÓW

DOBRE PRAKTYKI Z INNYCH GMIN

GMINA DOBIEGNIEW

Rozwój małej infrastruktury turystycznej
poza parkiem narodowym ze środków
UE – jako narzędzie ochrony przyrody

Zmniejszenie presji obszary
Drawieńskiego Parku Narodowego
poprzez wzmocnienie funkcji
turystycznej terenów rekreacyjnych
Gminy Dobiegniew

(POLiŚ 2007-2013, 5,2 mln zł)

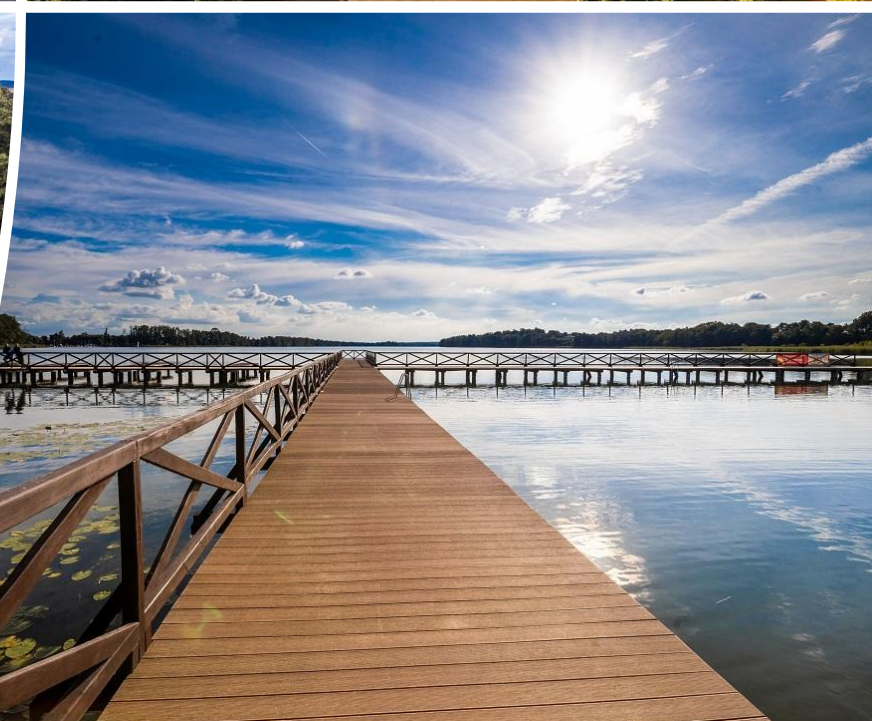
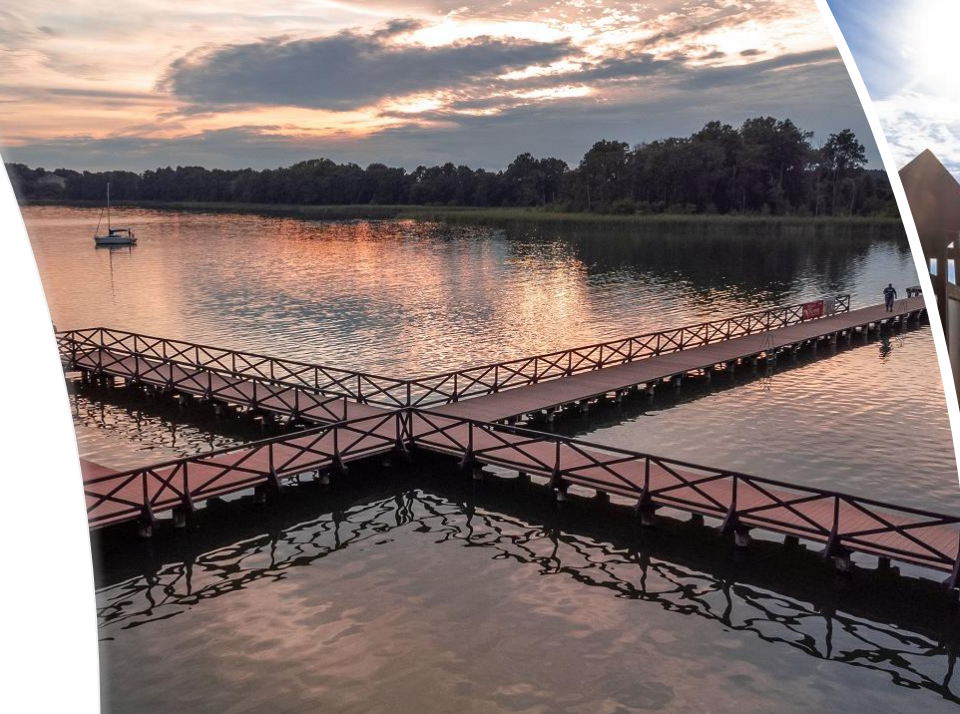

DOBRE PRAKTYKI Z INNYCH GMIN

GMINA DOBIEGNIEW

Ochrona cennych siedlisk
Drawieńskiego Parku
Narodowego oraz
przyległych obszarów
Natura 2000 poprzez
relokację ruchu
turystycznego na szlaku
wodnym Mierzęcka Struga
– etap II

(POIiŚ 2014-2020, 11 mln zł)

DOBRE PRAKTYKI Z INNYCH GMIN

GMINA SANOK

Koncepcja **zielonych stref inwestycyjnych** – czynnik umożliwiający **uzyskanie przewagi konkurencyjnej**.

Park narodowy może być elementem **promocji terenów inwestycyjnych** na terenie gmin.

INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA
INWESTYCYJNE – INSPIROWANE
POMYSŁAMI Z INNYCH KRAJÓW
EUROPY

INNOWACYJNE
ROZWIĄZANIA
ORGANIZACYJNE –
INSPIROWANE
POMYSŁAMI Z INNYCH
KRAJÓW EUROPY

Neusiedler See Card

1. MÄRZ 2020 BIS
28. FEBRUAR 2021

www.neusiedlersee.com

WYZWANIE I SZANSZA – INTEGRACJA OCHRONY PRZYRODY I OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Park narodowy powinien integrować różne cele, w szczególności **ochronę przyrody**, edukację, rozwój turystyki przyrodniczej, prowadzenia zrównoważonej gospodarki rybackiej, prowadzenie zrównoważonego wędkarstwa oraz **zrównoważoną ochronę przeciwpowodziową**.

KLUCZ DO SUKCESU – MODEL PARTYCYPACYJNY

Infrastruktura turystyczna i edukacyjna powinna być **planowana z udziałem lokalnych samorządów, przedsiębiorców, organizacji, grup mieszkańców i innych interesariuszy.**

Wszystkie wymienione grupy mogą wspomagać zrównoważoną turystykę i edukację, jak również **powinny czerpać z niej korzyści** (np. wypożyczalnie sprzętu rowerowego, wodnego, przewodnictwo przyrodnicze, oferta gastronomiczna oparta o lokalne produkty, miejsca noclegowe).

Środki UE (POLiŚ, RPO) na projekty realizowane w parkach krajobrazowych i parkach narodowych w perspektywie finansowej 2014-2020

Fot. P. Piznal

Rodaj obiektu	Liczba projektów	Wartość projektów (mln zł)	Wartość dofinansowania UE (mln zł)	Liczba parków w Polsce	Wartość projektów na jeden park (mln zł)
parki krajobrazowe	24	103,6	81,9	125	0,7
parki narodowe	61	340,4	251,9	23	11,0

Nazwa parku narodowego	Wartość projektów (mln PLN)	Wartość dofinansowania UE (mln PLN)
TATRZAŃSKI PARK NARODOWY	57,4	39,7
KARKONOSKI PARK NARODOWY	51,8	36,1
KAMPINOSKI PARK NARODOWY	43,1	36,1
PARK NARODOWY "UJŚCIE WARTY"	34,6	21,4
NARWIAŃSKI PARK NARODOWY	28,2	20,9
BIEBRZAŃSKI PARK NARODOWY	24,2	20,4
PARK NARODOWY GÓR STOŁOWYCH	21,8	16,8

Dlaczego park narodowy?

- park narodowy jest najwyższą formą ochrony dlatego ma **dużo większy dostęp do środków (UE oraz krajowych)** niż park krajobrazowy;
- park narodowy **może korzystać z atrakcyjnych środków dotacyjnych** m.in. na budowę centrów edukacji ekologicznej, rozwój małej infrastruktury turystycznej oraz czynną ochronę przyrody (np. koszenie, wypas, zarybianie, walka z inwazyjnymi gatunkami obcymi);
- park narodowy to również **kadry**, które są w stanie **przygotowywać i realizować duże projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne**;
- środki UE na kanalizacja ruchu turystycznego (jedna z metod czynnej ochrony przyrody w parku narodowym) **mogą pozyskiwać również gminy.**

Dlaczego powołanie parku narodowego w roku 2025?

- środki z obecnej perspektywy finansowej **muszą być rozliczone do końca 2029 roku** - utworzenie parku narodowego w roku 2025 daje **możliwość skorzystania ze środków perspektywy finansowej 2021-2027**;
- jeżeli park narodowy powstałby w roku 2025 gminy Gryfino i Widuchowa otrzymają **rekompensatę finansową** ze środków rezerwy z art. 91 *ustawy o dochodach JST*.

Park narodowy to dodatkowe możliwości czynnej ochrony przyrody na terenie parku oraz dodatkowy impuls dla zrównoważonego rozwoju gmin

An aerial photograph of a wide, winding river flowing through a vast, flat landscape. The sun is low on the horizon to the right, casting a warm, golden glow over the scene. The river is surrounded by dense, low-lying vegetation, including reeds and shrubs. In the foreground, a small bridge crosses the river. The overall atmosphere is serene and natural.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ